

Συμβούλιο της Επικρατείας: 3994/77 (Τμ. Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. Κ' 1978, σ. 131

Περίληψη: Ατύχημα νοείται και η νόσος η προελθούσα ουχί εκ φυσιολογικής βαθμιαίας εξασθένησεως του οργανισμού συνεπεία του είδους της εργασίας, αλλά ένεκα εκτελέσεως ταύτης υπό εξαιρετικής και μη κανονικής συνθήκας. Αρκεί να υπήρξεν η κυρία αφορμή εκδηλώσεως ή αναπτύξεως ή επιδεινώσεως νόσου ως π.χ. σκληρά εργασία παρεχόμενη παρά την κακήν κατάστασιν της υγείας του ναυτικού. Περίπτωσις λιποθυμικών κρίσεων κατά εξωτερικήν βαφήν πλοίου, αϋπνίας, εκνευρισμού και τρόμου των άκρων αίτινες κατέληξαν εις σχιζοφρένειαν λόγω υπερκοπώσεως, ανθυγιεινών συνθηκών και επαφής μετά τοξικών ουσιών. Αι υγειον. υπηρεσίαι του ΝΑΤ αρμόδιαι να αποφαινώνται από ιατρικής απόψεως περί της υπάρξεως αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ νόσου και ατυχήματος το δε Δ.Σ. και η Α.Ε. του ΝΑΤ εάν η εργασία εξετελέσθη υπό εξαιρετικής και μη κανονικής συνθήκας. Βεβαιουμένου ότι η έναρξις συμπτωμάτων της νόσου οφείλεται εις αντιξόους συνθήκας επιβάλλεται εξειδικευμένη αιτιολογία απορριπτικής κρίσεως.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. Γ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Εισηγητής: κ. Τ. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ

Δικηγόρος: κ.κ. Γ. Κινινής, Α. Γκάτσιος.

Δια της υπό κρίσιν αιτήσεως, ζητείται η ακύρωσις της υπ'αριθμ. 41/8.11.1976 αποφάσεως της παρά τω Ναυτικώ Απομαχικώ Ταμείω Αναθεωρητικής Επιτροπής, δια της οποίας εκρίθη τελικώς ότι η διαπιστωθείσα ασθένεια του αιτούντος ναυτικού (σχιζοφρενική ψύχωσις), δεν δύναται να χαρακτηρισθή ως ναυτικόν ατύχημα.

Επειδή, κατά το άρθρον 29 παρ. 3 (κεφ. Α') του ν. 3170/1955 "περί Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου", ως τούτο αντικατεστάθη δια του άρθρου 12 του ν. 4502/1966 (φ. 54) χορηγείται σύνταξις ατυχήματος "εις ναυτικόν καθιστάμενον απολύτως ή σχετικώς ανίκανον, συνεπεία ατυχήματος, επελθόντος εν τη ναυτική εργασία ή εξ αφορμής αυτής". Κατά την έννοιαν δε

της διατάξεως ταύτης, ως ατύχημα, παρέχον δικαίωμα συντάξεως, νοείται και η νόσος, η προελθούσα ουχί εκ φυσιολογικής βαθμιαίας εξασθενήσεως του οργανισμού του ναυτικού συνεπεία του είδους της εργασίας, αλλ' ένεκα της εν δεδομένη περιπτώσει εκτελέσεως ταύτης υπό εξαιρετικής και μη κανονικής συνθήκας, αι οποίαι υπήρξαν η κυρία αφορμή εκδηλώσεως ή αναπτύξεως της νόσου ή επιδεινώσεως ταύτης, ως η παρεχομένη παρά την κακήν κατάστασιν της υγείας του Ναυτικού (Σ.Ε. 688/1970, 408/ 1973). Εξ άλλου κατά την έννοιαν της παρ. 6 του αυτού άρθρου 29 (ως τούτο αντικατεστάθη κατά τα ανωτέρω) και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 42 του ν. 3170/1955 αι υγειονομικαί υπηρεσίαι του Ταμείου είναι αρμόδιαι όπως αποφαίνωνται ητιολογημένως, από ιατρικής απόψεως, περί της υπάρξεως αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προκληθείσης νόσου και του βεβαιουμένου ή πιθανολογουμένου ατυχήματος, το δε διοικητικόν συμβούλιον του ΝΑΤ και, εις δεύτερον βαθμόν, η παρ' αυτώ αναθεωρητική επιτροπή, έχει αρμοδιότητα να κρίνη αν η προκαλέσασα την νόσον εργασία εξετελέσθη υπό εξαιρετικής συνθήκας, κατά τα ανωτέρω (Σ.Ε. 2941/1976 κ.α.)

Επειδή, εν προκειμένω, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης πράξεως, αναφερομένης εις τα εν τω φακέλλω στοιχεία και δη εις το από 1.6.1972 ανακριτικόν πόρισμα, ο αιτών εναυτολογήθη, ως ναύτης επί του πλοίου Υ/Κ ΟΛΥΜΠΙΑ την 3.7.1970 και παρουσίασε, κατά μήνα Σεπτέμβριον του ιδίου έτους, κρίσιν μετά λιποθυμίας και κατέπεσεν επί του καταστρώματος, συνεχίσας δ' εργαζόμενος υπέστη και δεύτερην κρίσιν κατά τον επόμενον μήνα Οκτώβριον, απολυθείς εις Πειραιά την 3.3.1971, αμοιβαία συναινέσει. Ακολούθως ούτος, εισαχθείς την 15.3. 1971 εις Ιπποκράτειον Νευροψυχιατρικήν Κλινικήν, ευρέθη πάσχων εκ σχιζοφρενείας, εξετασθείς δε υπό των αρμοδίων υγειονομικών οργάνων του ΝΑΤ εκρίθη ανάκανος, διαρκώς και απολύτως (ποσοστόν αναπηρίας 100%) δια το ναυτικόν επάγγελμα, συνεπεία σχιζοφρενικής ψυχώσεως οφειλομένης, όσον αφορά την έναρξιν της συμπτωματολογίας, εις τας αντιξόους συνθήκας της επί του πλοίου ναυτικής εργασίας του (Δ.Υ.Ε. 54/15.9.1972). Εν τούτοις το αίτημα αυτού, περί συνταξιοδοτήσεως λόγω ατυχήματος, απερρίφθη δια της προσβαλλομένης πράξεως, επί τη αιτιολογία ότι δεν υφίστανται οι όροι χαρακτηρισμού της περιπτώσεώς του ως ναυτικού ατυχήματος, δεδομένου ότι κατά το χρονικόν διάστημα της εις το πλοίον εργασίας του, ουδέν έκτακτον ή βίαιον γεγονός

συνέβη, πλην των συνήθων αυτού επαγγελματικών ασχολιών και υποχρεώσεων.

Επειδή, ούτως έχουσα η προσβαλλομένη πράξις, δεν αιτιολογείται προσηκόντως, διότι εις το προμνησθέν ανακριτικόν πόρισμα αναφέρεται, πέραν των ανωτέρω, ότι ο αιτών υπέστη και τρίτην λιποθυμικήν κρίσιν ενώ ειργάζετο κατά την επισκευήν του πλοίου (βαφή εξωτερικής επιφανείας του πλοίου) και αν δεν συνεκρατείτο θα έπιπτεν εις την θάλασσαν, ότι εξήτησεν από τον πλοίαρχον, ανεπιτυχώς, να τον απολύση, ότι παρά τους πονοκεφάλους και την εν γένει αδιαθεσίαν του εξηκολούθησεν εργαζόμενος και δη εις σκληράν εργασίαν, ότι εξετασθείς, εξ ημέρας μετά την απόλυσίν του, υπό του ιατρού του πλοίου, ευρέθη πάσχων εξ αϋπνίας, εκνευρισμού και τρόμου των άκρων, ως και ότι προ της απολύσεως του και δη την 10.2.1971 εξητάσθη υπό του ιατρού Γ.Ο., ο οποίος διέγνωσεν σχιζοφρένεια, προερχομένην, πιθανώς, εξ υπερκοπώσεως, ανθυγιεινών συνθηκών εργασίας και στενοτάτης επαφής μετά τοξικών ουσιών. Εν όψει δε των δεδομένων τούτων και δη ότι ο αιτών ειργάζετο εις σκληράν εργασίαν παρά την κακήν κατάστασιν της υγείας του, αλλά και της δεσμευούσης, κατά τα ανωτέρω διαβεβαιώσεως των υγειονομικών οργάνων του Ταμείου, ότι η έναρξις συμπτωματολογίας της νόσου οφείλεται εις τας αντιξόους συνθήκας της εις το πλοίον εργασίας του αιτούντος, επεβάλλετο ειδικωτέρα αιτιολόγησις της αντιθέτου κρίσεως, μη αρκούσης της γενικής σκέψεως ότι ουδέν έκτακτον ή βίαιον γεγονός συνέβη εν προκειμένω. Όθεν η προσβαλλομένη πράξις τυγχάνει ακυρωτέα, ως μη προσηκόντως ητιολογημένη, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα δια της υπό κρίσιν αιτήσεως, η οποία δέον να γίνη δεκτή.